

Verdwaald in mistige Participatiewet

WERK De Tweede Kamer evalueert de Participatiewet, die zowel mensen met als zonder arbeidsbeperking aan banen moet helpen.

Jeannine Julen en Ingrid Weel
REDACTIE ECONOMIE

De Participatiewet. De naam is mooi. De gedachte achter de wet wordt ook breed gedeeld. Er staan te veel mensen aan de kant. Zij moeten vaker mee kunnen doen in de samenleving, vindt de PvdA. En minder profiteren van een uitkering, aldus de VVD. De werking van de wet – die aanvankelijk Wet Werken naar Vermogen heette – laat echter te wensen over.

"Het is een wirwar van regels waardoor goedwillende werkgevers en mensen uit de doelgroep er vaak geen touw meer aan vast kunnen knopen", zegt Bert van Boggelen, directeur van De Normaalste Zaak, een netwerk van ondernemers die arbeidsbeperkten wil laten deelnemen aan de arbeidsmarkt.

Die klacht over ingewikkeldheid komt veel terug. De Landelijke Cliëntenraad (LCR) maakt zich zorgen om kwetsbare jongeren. "Als zij een bijstandsuitkering aanvragen bij de gemeente, krijgen ze als reactie: kom over vier weken maar terug. Die vier weken verplichte zoektijd naar werk is funest voor jongeren met een licht verstandelijke beperking", weet LCR-secretaris Else Roetering. "En met alle opdrachten en pakket papieren die ze meekrijgen bij aanmelding, kunnen ze niet uit de voeten."

Volgens de LCR komen veel jongeren niet meer terug. "Sommige gemeenten noemen de zoektijd een groot succes. Minder jongeren in een uitkering, dat is effectief, menen zij. De keerzijde is dat deze kwetsbare jongeren zoek raken of in het criminele circuit komen." De LCR zou willen dat alle jongeren met een beperking direct worden geholpen.

Wie in de Participatiewet nou wel en wie niet in aanmerking komt voor

Een nieuw concept voor de onderkant van de arbeidsmarkt moet vooral simpeler zijn

ondersteuning zoals een jobcoach of loonkostensubsidie is voor veel mensen met een arbeidsbeperking onduidelijk. Net als voor de werkgevers. Van Boggelen pleit voor minder regels. "Geef mensen die willen werken de kans aan de slag te gaan zonder allerlei bureaucratische hindernissen."

Soms is het zelfs al moeilijk om de uitkering te krijgen waar je gewoon recht op hebt, merkte Raymond Heij-

der (49) uit Epe. Toen het internetbedrijf dat hij samen met zijn broer runde failliet ging, en zijn spaargeld op was, vroeg Heijder via de Participatiewet bijstand aan. Hij kreeg het niet. De gemeente geloofde hem niet. U heeft wel geld, kreeg hij te horen. Heijder is inmiddels een initiatief gestart om soortgelijke situaties te voorkomen. "We willen burgers wijzen op hun rechten en voorbereiden op gesprekken met gemeenten."

Die rechten veranderen trouwens frequent. Het afgelopen jaar zijn steeds meer mensen met een beperking toegevoegd aan de groep die meetelt voor de banenafpraak. Zo tellen sinds kort alle mensen die speciaal onderwijs hebben genoten, mee. De banenafpraak verplicht werkgevers om 125.000 arbeidsbeperkten aan een baan te helpen. De Landelijke Cliëntenraad is niet blij met de versoepelingen. De banenafpraak zou immers gelden voor de allerzwaksten, en nu komt er een concurrentieslag tussen hen en mensen die een lichte beperking hebben.

"Het telkens opnieuw opkalfateren van de huidige wet heeft ook geen zin", meent Van Boggelen. "Met deze Participatiewet komen we er niet. Het is tijd voor een nieuw, breed concept voor de hele de onderkant van de arbeidsmarkt." Hoe dat eruit moet zien, is onduidelijk, maar in ieder geval zo simpel mogelijk.